

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: علوم اقتصادی گرایش اقتصاد محیط زیست

گروه: علوم اجتماعی

به استناد مصوبه جلسه ۸۶۱ مورخ ۹۴/۳/۱۶ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّمَّانِ الرَّحِيمِ

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی با گرایش اقتصاد محیط زیست

گروه: علوم اجتماعی

رشته: علوم اقتصادی

گرایش: اقتصاد محیط زیست

دوره: کارشناسی ارشد

به استناد مصوبه هشتصد و شصت و یکمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی مورخ ۹۴/۳/۱۶ در مورد تایید برنامه های بدون ودارای مجوز اجرای دانشگاههای گروه یک تا زمان بازنگری در شورای برنامه ریزی آموزش عالی و با عنایت به مصوبه جلسه ۹۵/۹/۱۷ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه علامه طباطبایی در مورد برنامه کارشناسی ارشد علوم اقتصادی با گرایش اقتصاد محیط زیست ، این برنامه تا زمان بازنگری مصوب تلقی می شود.

عبدالرحیم نوه ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

(Handwritten signature)

فصل اول

مشخصات کلی

مقدمه:

ساختار کنونی اقتصادی اجتماعی و محیط زیستی کشور که راه های توسعه و پیشرفت را هدف خود قرار داده است، این زمینه را بوجود آورده است تا آموزش عالی بتواند با تغییرات و اصلاحات بنیادین پاسخگوی نیازهای کشور و بازار باشد. این گستردگی در ساختار و کارکردهای اقتصادی و اجتماعی نیازمند دیدگاه های نوین و رشته های جدید در پاسخگویی به نیازها است. رشته هایی که اغلب نمی توانند با رویکردهای تک ساحتی به حل و فصل مسایل بپردازند، بلکه می بایستی بین رشته ای باشند. اقتصاد محیط زیست یکی از این رشته هاست که وظایف مهمی جهت واکاوی، کالبد شکافی و ارائه راه حل برای امور محیط زیست و زیست محیط کشور را بر عهده دارد.

رشته علوم اقتصادی با گرایش اقتصاد محیط زیست زمینه های فراوانی در حوزه اکولوژی، منابع طبیعی و منابع پایه ای، حوزه های صنعتی و به طور کلی در حوزه توسعه پایدار، جایگاه برجسته ای پیدا کرده و روز به روز اهمیت بیشتری پیدا می کند. از این رو بایستی سعی دست اندرکاران دانشگاهی بویژه در دانشکده های اقتصاد، بر این باشد که دانشجویانی برای این رشته تربیت نمایند که در امور مختلف صنعتی، کشاورزی و خدماتی بتوانند پاسخگوی نیازهای مهم و روز افزون این رشته در کشور باشند. از آنجا که دانش آموختگان این رشته در مقطع تحصیلات تکمیلی اندوخته های بین رشته ای کسب خواهند کرد، کارشناسان محیط زیست هایی خواهند شد که از یک طرف حافظ منابع محیط زیستی باشند و از سوی دیگر جنبه های اقتصادی و بهره برداری مناسب و پایدار از محیط های طبیعی را رهبری نمایند. از این رو، ضروری است متدولوژی دروس و از جمله دروس رشته اقتصاد محیط زیست، هم پیوندی بین آنها و چگونگی توان آنها در حل و فصل مسایل زیست محیط کشور مورد باز نگری نوین قرار گیرد

۱- تعریف و هدف:

رشته علوم اقتصادی با گرایش اقتصاد محیط زیست از زیرشاخه های علوم انسانی است و از دانش بشری در حوزه های اقتصاد و محیط زیست بهره می گیرد و رویکرد آن در برپایی متدولوژی، راهبردها و گفتمان های توسعه ای در شناخت، صیانت، بهره برداری و پایداری از ذخایر و منابع مرتبط با طبیعت در چارچوب و متناسب با اصول دانش بشری بمنظور تحقق توسعه پایدار و حفاظت از منابع زیست محیطی قابل تعریف است.

هدف دوره، تربیت کارشناسانی برای خدمت و تحقق اهداف اقتصادی در عرصه های اکولوژی، منابع طبیعی، محیط زیست مرتبط با اقتصاد، رشد و توسعه اقتصادی اجتماعی و تعمیق ابعاد نظری و گسترده های بین رشته ای این حوزه هاست.

۲- طول دوره و شکل نظام:

مطابق آیین نامه های منتشره از سوی معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری مرتبط با دوره های کارشناسی ارشد، طول دوره حد اکثر ۲ سال است که در موارد استثنایی، از جمله افزایش دروس جبرانی به

بیش از ۶ واحد درسی، با تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، افزایش مدت دوره، مجاز خواهد بود. در هر صورت مدت دوره نباید از ۳ سال تجاوز نماید.

۳- تعداد واحد درسی:

دانشجویان رشته علوم اقتصادی با گرایش اقتصاد محیط زیست تعداد کل واحدهای درسی خود را با توجه به موارد مندرج در جدول شماره (۱) انتخاب خواهند کرد.

جدول شماره (۱) تعداد واحدهای کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی با گرایش اقتصاد محیط زیست

ردیف	نوع درس	تعداد واحد	ملاحظات
۱	دروس اصلی و تخصصی	۱۲	
۲	دروس اختیاری	۱۴	
۳	پایان نامه	۶	
	مجموع واحدهای آموزشی و پایان نامه	۳۲	

۴- نقش و توانایی:

دانشجویانی که در این رشته تربیت می شوند باید بتوانند در امور مختلف صنعتی، کشاورزی و خدماتی پاسخگوی نیازهای مهم و روز افزون رشته اقتصاد محیط زیست در کشور باشند. از آنجا که دانش آموختگان این رشته در مقطع تحصیلات تکمیلی اندوخته های بین رشته ای کسب خواهند کرد، کارشناسان محیط زیست هایی خواهند شد که هم حافظ منابع محیط زیستی باشند و هم جنبه های اقتصادی و بهره برداری مناسب و پایدار از محیط های طبیعی و زیست محیطی را رهبری نمایند. از این جهت است که متدولوژی دروس، هم پیوندی بین آنها و توان آنها در حل و فصل مسایل زیست محیط کشور مورد توجه می باشد.

۵- ضرورت و اهمیت:

شناخت موازین حاکم و حفاظت از محیط زیست و چگونگی صیانت، بهره برداری، پایداری و چگونگی ترتیبات زیست محیطی لازم برای آن، چندین دهه است که در دنیا آغاز شده و به شدت بر آن تأکید میشود. از سوی دیگر، هیچ فعالیت اقتصادی بدون تعامل و در هم تنیدگی با محیط زیست و بویژه با تخریب آن همراه نیست. از این رو اقتصاد محیط زیست که بهره برداری از منابع و مواهب طبیعی را با چارچوب معین و در محدوده مشخص مجاز می داند، روز به روز اهمیت بیشتری پیدا می کند. این تخصص به ما نشان می دهد که استفاده از منابع محیط زیستی، مجاز است اما در چارچوبی که هم منابع و آینده آنها محفوظ بماند و به خطر نیفتد و هم رعایت عدالت اخلاقی در ارتباط با نسل های آتی و منابع موجود صورت گرفته باشد.

فصل دوم

جداول دروس دوره

جدول دروس کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی با گرایش محیط زیست:

جدول شماره (۲) دروس تخصصی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی با گرایش اقتصاد محیط زیست

پیش نیاز یا هم نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
بدون پیش نیاز	۳	-	۳	۳	اقتصاد خرد پیشرفته	ت ۱
بدون پیش نیاز	۳	-	۳	۳	اقتصاد کلان پیشرفته	ت ۲
بدون پیش نیاز	۳	-	۳	۳	اقتصاد اکولوژی و منابع طبیعی	ت ۳
مبانی محیط زیست اقتصاد اکولوژی و منابع طبیعی	۳	-	۳	۳	اقتصاد محیط زیست ۱	ت ۴
				۱۲	جمع	

تذکر: گذراندن کلیه دروس جدول شماره (۲) برای دانشجویان دوره کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی با گرایش اقتصاد محیط زیست الزامی است.

جدول شماره (۳) دروس جبرانی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی با گرایش اقتصاد محیط زیست *

ملاحظات	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
بدون واحد	۳	-	۳	۳	مبانی محیط زیست	ج-۱
بدون واحد	۳	-	۳	۳	اقتصاد خرد	ج-۲
بدون واحد	۳	-	۳	۳	اقتصاد کلان	ج-۳
بدون واحد	۳	-	۳	۳	اقتصاد سنجی	ج-۴
				۱۲	جمع	

* تشخیص نیاز به چه تعداد دروس جبرانی از جدول بالا در انطباق با رشته کارشناسی دانشجوی و رشته اقتصاد محیط زیست به عهده گروه آموزشی مربوط است.

جدول شماره (۴) دروس اختیاری دوره کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی با گرایش اقتصاد محیط زیست *

پیش‌نیاز یا هم‌نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
اقتصاد محیط زیست ۱	۲	-	۲	۲	اقتصاد محیط زیست ۲	اخ-۱
اقتصاد محیط زیست ۱	۳	۳	-	۱	کارگاه اقتصاد محیط زیست	اخ-۲
اقتصاد محیط زیست ۱	۲	-	۲	۲	اقتصاد سنجی (نظری)	اخ-۳
اقتصاد محیط زیست ۱	۲	-	۲	۲	اقتصاد توسعه و محیط زیست	اخ-۴
اقتصاد سنجی (نظری)	۳	۳	-	۱	کارگاه اقتصاد سنجی	اخ-۵
اقتصاد محیط زیست ۱	۲		۲	۲	نظام حکمروایی زیست محیطی	اخ-۶
اقتصاد اکولوژی و منابع طبیعی	۲		۲	۲	اقتصاد انرژی و محیط زیست	اخ-۷
اقتصاد محیط زیست ۱	۲		۲	۲	ارزیابی اثرات زیست محیطی	اخ-۸
اقتصاد محیط زیست ۱	۲		۲	۲	تجارت بین الملل و محیط زیست	اخ-۹
اقتصاد اکولوژی و منابع طبیعی	۲		۲	۲	اقتصاد منابع آب	اخ-۱۰
اقتصاد اکولوژی و منابع طبیعی	۲		۲	۲	آمایش سر زمین و محیط زیست	اخ-۱۱
اقتصاد اکولوژی و منابع طبیعی	۲		۲	۲	اقتصاد شهری و محیط زیست	اخ-۱۲
اقتصاد خرد پیشرفته	۲		۲	۲	اقتصاد خرد تکمیلی	اخ-۱۳

اقتصاد کلان پیشرفته	۲		۲	۲	اقتصاد کلان تکمیلی	اخ-۱۴
بدون پیش نیاز	۲		۲	۲	محیط زیست از دیدگاه اسلام	اخ-۱۵
اقتصاد محیط زیست ۱	۲		۲	۲	اقتصاد محیط زیست ایران	اخ-۱۶
اقتصاد محیط زیست ۱	۲		۲	۲	اقتصاد محیط زیست و مدیریت گردشگری پایدار	اخ-۱۷
اقتصاد اکولوژی و منابع طبیعی	۲		۲	۲	اقتصاد حوادث طبیعی	اخ-۱۸
محیط زیست از دیدگاه اسلام	۳		۳	۳	موضوعات انتخابی در اقتصاد اسلام	اخ-۱۹
-	۲		۲	۲	روش تحقیق پیشرفته در علم اقتصاد	اخ-۲۰
				۳۹	جمع واحدها	

*تذکر: دانشجویان دوره، دروس ردیف ۱ تا ۵ را خواهند گذراند. همچنین از بین ردیف ۶ تا ۲۰ سه درس (معادل ۶ واحد درسی) که توسط گروه آموزشی تعیین و اعلام می شود، را نیز انتخاب و خواهند گذراند. ضمناً هر دانشجو از خرد تکمیلی و کلان تکمیلی فقط یکی را می تواند انتخاب کند.

فصل سوم

سر فصل دروس

سرفصل‌های درس‌های کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی با گرایش اقتصاد محیط زیست:

✓ سرفصل‌های درس‌های اقتصاد خرد پیشرفته، اقتصاد کلان پیشرفته، خرد تکمیلی، کلان تکمیلی، اقتصاد سنجی و موضوعات انتخابی در اقتصاد اسلام مطابق سرفصل‌های این درس‌ها در دوره کارشناسی ارشد علوم اقتصادی است.

✓ سرفصل‌های مربوط به درس‌های: ۱- اقتصاد اکولوژی و منابع طبیعی ۲- مبانی محیط زیست ۳- اقتصاد محیط زیست ۱ و ۲ (نظری) ۴- کارگاه اقتصاد محیط زیست ۵- کارگاه اقتصاد سنجی ۶- اقتصاد توسعه و محیط زیست ۷- نظام حکمروایی زیست محیطی ۸- اقتصاد انرژی و محیط زیست ۹- ارزیابی اثرات زیست محیطی ۱۰- تجارت بین الملل و محیط زیست ۱۱- اقتصاد منابع آب ۱۲- آمایش سرزمین و محیط زیست ۱۳- اقتصاد شهری و محیط زیست ۱۴- محیط زیست از دیدگاه اسلام ۱۵- اقتصاد محیط زیست ایران ۱۶- اقتصاد محیط زیست و مدیریت گردشگری پایدار ۱۷- اقتصاد حوادث طبیعی ۱۸- روش تحقیق پیشرفته در علم اقتصاد به ضمیمه ارائه می‌شود.

سرفصل درس: ت ۳

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: ندارد	نظری*	تخصصی	تعداد واحد: ۳	عنوان درس به فارسی: اقتصاد اکولوژی و منابع طبیعی	
	عملی				
	نظری	اختیاری	تعداد ساعت: ۴۸		
	عملی				
	نظری	جبرانی			
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: دارد				عنوان درس به انگلیسی: Natural Resources and Ecological Economics	
ندارد					
سمینار					
کارگاه					
سفر علمی					
آزمایشگاه					

اهداف درس:

آشنا ساختن دانشجویان با اقتصاد اکولوژیک و مقایسه با اقتصاد محیط زیست، شناخت تئوری های اقتصاد بهره برداری به همراه شناخت نقش و اهمیت منابع پایان پذیر و پایان ناپذیر، قیمت گذاری انرژی و توزیع آن در بازار داخلی و نیز ارزیابی سیاست‌های دولت در زمینه منابع است. اصول و الگوسازی عرضه، تقاضا و تخصیص منابع طبیعی، بهره برداری بهینه از جنگل‌ها، مراتع، آبزیان و منابع معدنی بطور سنتی و نیز مسائل جدیدی از قبیل تغییرات آب وهوائی، اثرات کشاورزی و اکوسیستم‌های طبیعی و اثرات مخرب فعالیت‌های اقتصادی بشری بر اکوسیستم‌ها موضوع اقتصاد اکولوژیکی و منابع طبیعی است.

سرفصل درس:

۱. شناخت اجمالی اکولوژی و اقتصاد اکولوژیک
 - تعریف و توصیف منابع پایان پذیر
 - مبانی و اصول اقتصاد اکولوژیک
 - تفاوت اقتصاد اکولوژیک با اقتصاد محیط زیست
۲. بررسی آراء و عقاید مطرح در اقتصاد اکولوژیک
 - نقد اقتصاد نئوکلاسیک با توجه به اثرات اقتصاد بر طبیعت
 - ظهور اقتصاد مبتنی بر کربن
 - ظهور اقتصاد مبتنی بر مصرف انبوه و فشار بر منابع

۳. تولید انبوه کشاورزی، انرژی و پتروشیمی
۴. اقتصاد سبز و اقتصاد آبی
۵. اقتصاد، اکولوژی، جمعیت و رشد اقتصادی
۶. اقتصاد منابع طبیعی تجدیدپذیر
 - نقش و اهمیت اقتصاد منابع تجدید پذیر
 - تئوری های اقتصادی بهره برداری
 - نرخ مطلوب بهره برداری
 - مدل های پویای بهره برداری بهینه منابع تجدید پذیر
 - مدیریت منابع تجدید پذیر در کشورهای در حال توسعه
 - سیاست ها و قوانین مربوط به بهره برداری از منابع تجدیدپذیر در ایران
۷. اقتصاد منابع پایان پذیر
 - قانون ارزش کمیابی منابع طبیعی پایان پذیر
 - ساختار بازار جهانی منابع پایان پذیر
 - تجزیه و تحلیل رفتار استخراج کننده در بازارها (رقابتی، انحصاری و ...)
 - مدل های پویای بهره برداری بهینه منابع پایان پذیر
۸. مدل های اقتصادی تخلیه (Depletion) منابع
 - معرفی مدل های مختلف اقتصادی
 - نحوه قیمت گذاری منابع (تجدیدپذیر و پایان پذیر)
 - مدیریت منابع در کشورهای در حال توسعه
 - مدیریت منابع تجدید پذیر با مالکیت مشترک و سواری مجانی
۹. تولید، هزینه استخراج و نقش پیشرفت تکنولوژی بر آنها و کشف ذخایر جدید
۱۰. نحوه قیمت گذاری انرژی و توزیع آن در بازار داخلی
۱۱. بررسی و ارزیابی سیاست های دولت در زمینه منابع

ارزشیابی:

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

۱. Common, M., & Stiglitz, J. (۲۰۰۵). Ecological economics: an introduction: Cambridge University Press.
۲. Krishnan, R., Harris, J., & Goodwin, N. R. (۱۹۹۵). A survey of ecological economics (Vol. ۱): Island Press.
۳. Perman, R. (۲۰۰۳). Natural resource and environmental economics: Pearson Education.

سرفصل درس: ج-۱

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: ندارد	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۳	عنوان درس به فارسی: مبانی محیط زیست	
	عملی				
	نظری	اختیاری	تعداد ساعت: ۴۸		
	عملی				
	نظری*	جبرانی			
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: دارد				عنوان درس به انگلیسی: Principles of Environmental studies	
ندارد					
سمینار					
کارگاه					
سفر علمی					
آزمایشگاه					

اهداف درس:

آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم کلی و پایه‌ای محیط زیست. کلیاتی در مورد انواع آلاینده‌های محیط زیست، منشاء و ایجادکننده‌های آلودگی، زائد و پسماندهای مختلف. همچنین کلیاتی در مورد آکولوژی، اکوسیستم‌ها، آشنایی با شاخص‌های محیط زیستی و چالش‌ها از جمله هدف‌های این درس است.

سرفصل درس:

۱. علم محیط زیست
 - تاریخچه محیط زیست
 - شناخت اجزاء محیط زیست (محیط‌های فیزیکی، زندگی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی)
۲. اکوسیستم
 - ساختار و اجزاء اکوسیستم
 - فرایند تولید و انتقال انرژی در اکوسیستم
 - چرخه مواد در اکوسیستم
 - چرخه غذا
 - عوامل (طبیعی و انسانی) موثر بر اکوسیستم
 - استرس‌های زیست محیطی (رشد جمعیت، رشد شهرنشینی، صنعتی شدن، پیشرفت‌های کشاورزی، و فقدان اطلاعات)

۳. شناخت عناصر تشکیل دهنده محیط زیست

- آب (وضعیت کمی و کیفی منابع آب سطحی و زیر زمینی)
- هوا (کیفیت هوا و تغییرات اقلیمی)
- خاک (منابع خاک و فرسایش)
- تنوع زیستی (پوشش گیاهی و جانوری)
- شناخت رابطه انسان و محیط زیست (فعالیت‌های صنعتی، کشاورزی و خدماتی)
- ویژگی های انسانی (رشد جمعیت، پراکنش جمعیت، سکونتگاه‌ها، شهر نشینی و مانند آن) و فقر
- تنوع زیستی (پوشش گیاهی و جانوری)
- انقراض گونه ها، مشکل انقراض ها و عوامل انقراض ها

۴. آلودگی وانواع آلاینده‌ها

- آلودگی و انواع آلاینده های زیست محیطی
- هوا: انواع آلاینده های هوا؛ طبیعی و انسانی، دلایل ایجاد آلودگی هوا، پدیده لایه ازن، گرمایش جهانی، گازهای گلخانه ای، کاهش کرین، راهکارهای کنترل و کاهش آلودگی هوا
- آب: وضعیت کمی و کیفی منابع آب (سطحی و زیر زمینی)، نقش رودخانه ها و تالاب‌ها در حفظ اکوسیستم، منابع آلاینده آب، مفهوم آب مجازی و نقش آن در مدیریت منابع آبی، بررسی تجارب جهانی و راهکارهای کنترل و کاهش آلودگی آب
- خاک: بررسی وضعیت منابع خاک، فرسایش آبی و بادی، بیابان زایی، توسعه کویر مراتع، پدیده ریزگرد، دلایل ایجاد فرسایش خاک، آلودگی خاک، پسماندها وانواع راهکارهای کنترل منابع خاک

۵. منابع آلاینده:

- منابع انسانی وطبیعی مانندصنعتی، کشاورزی، شهری، رادیواکتیو، آتشفشان‌ها، گازهای طبیعی، طوفان، سیل، باد و مانند آن
- زایش آلاینده‌ها: فرایندهای گسترش کمی و خسارت مالی
- انتشار گازهای سمی وعوارض و اثرات آلاینده‌ها بر سلامت انسان
- آلاینده‌های رادیواکتیو، صوتی و خسارت‌های آنها
- مدیریت، حفاظت و پیشگیری از خسارت‌های محیط زیست

- کیفیت و مدیریت منابع طبیعی و پایه
- آموزش و فرهنگ سازی زیست محیطی
- شاخص‌های محیط زیست جهانی
- ظرفیت زیستی و ردپای اکولوژیک

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع پیشنهادی:

۱. دانیل بوتکین و ادوارد کالر شناخت محیط زیست، ترجمه عبدالحسین وهاب زاده، جهاد دانشگاهی مشهد ۱۳۹۰
۲. جی تی میلر، زیستن در محیط زیست ترجمه مجید مخدوم انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۷۴
۳. اقتصاد سبز و توسعه پایدار- سازمان محیط زیست

سرفصل درس: ت ۴

عنوان درس به فارسی: اقتصاد محیط زیست ۱ عنوان درس به انگلیسی: Environmental Economics ۱	تعداد واحد:	۳	تعداد ساعات:	۴۸	
	تخصصی	نظری*	اختیاری	نظری	
		عملی		عملی	
	تعداد ساعات:	۴۸	جبرانی	نظری	ندارد
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: دارد				
سمینار					
کارگاه					
سفر علمی آزمایشگاه					

اهداف درس:

هدف آشنا ساختن دانشجویان به مفاهیم و پایه‌های تئوریک اقتصاد محیط زیست و چگونگی به کارگیری ابزارهای اقتصادی مؤثر در جهت حفظ و بهبود کیفیت منابع محیط زیستی است. همچنین آشنا ساختن با سیاست گذاری ها و نقش دولت، مقررات و قوانین و مسایل محیط زیست و نیز بررسی و تجزیه و تحلیل مسایل محیط زیست ایران. همچنین تعیین سطح بهینه آلودگی و سیاست‌های دستیابی به سطح بهینه و مالیات‌های پیگویی می باشد.

سرفصل درس:

۱. اقتصاد و محیط زیست، تعاریف و مفاهیم اقتصاد و محیط زیست
۲. مقدمه ای بر نظریه ها و راهبردهای اساسی در اقتصاد محیط زیست
۳. روش شناسی اقتصاد، روش شناسی اقتصاد محیط زیست
۴. اقتصاد محیط زیست، گسترده‌های تقابل، تعامل تا در هم تنیدگی ساختارها و کارکردها
۵. توسعه پایدار (نظریه ها و رویکردها)
۶. حوزه ها و قلمروهای اقتصاد محیط زیست (طبیعی، مصنوعی، اجتماعی و اقتصادی)
۷. شکست بازار، ابعاد و راهکارهای آن
۸. کالای عمومی
۹. اثرات خارجی (externalities) و ابعاد آن
- روش های درونی سازی اثرات خارجی

○ مدل سازی ریاضی درونی سازی اثرات خارجی

۱۰. نقش دولت‌ها در مسایل زیست محیطی، قوانین و مسئولیت‌ها

۱۱. تعیین سطح بهینه آلودگی و سیاست‌های دستیابی به سطح بهینه

○ ساختار و ماهیت خسارت‌های زیست محیطی و کنترل آلودگی

○ ساختار هزینه های کنترل آلودگی

۱۲. سیاست‌های دستیابی به سطح بهینه آلودگی

○ مالیات‌های پیگویی

○ رهیافت کوز (Coase)

○ عوارض بر آلودگی

○ استانداردهای آلودگی

○ مجوزهای قابل مبادله آلودگی

۱۳. قوانین مسئولیت

۱۴. اخلاق و محیط زیست

۱۵. شناخت محیط زیست ایران: بررسی قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های زیست محیطی

۱۶. کیفیت محیط زیست ایران (شامل بررسی آلودگی هوا، میزان پساب‌های صنعتی، آلودگی آب‌های

سطحی و زیرزمینی، احیاء مراتع و نرخ جنگل‌زدایی)

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع پیشنهادی:

۱. پرمن، راجر، و ما، جیمز مک گیل ری، اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی، ترجمه حمیدرضا

ارباب، تهران، نشرنی ۱۳۸۲.

۲. اقتصاد زیست محیطی و راه حل بحران محیط زیست، لستر برون، ترجمه حمید طراوتی نشر

هوای تازه ۱۳۸۱

۳. آر، ک، تورنر و دیگران، اقتصاد محیط زیست ترجمه سیاوش دهقانیان و دیگران انتشارات دانشگاه

فردوسی مشهد چاپ پنجم ۱۳۸۸

۴. بیدهندی، غلامرضا و دیگران، بهینه‌سازی سیستم بازیافت مواد جامد زاید شهری بر اساس استراتژی‌های محیط زیستی به روش SWOT، همایش مدیریت پسماند و جایگاه آن در مدیریت شهری، ۱۳۸۵

۵. Field, B. (۱۹۹۴). C. Environmental Economics. New York. MacGraw-Hill.
۶. Hanley, N., Shogren, J. F., & White, B. (۲۰۰۷). Environmental economics: in theory and practice: Palgrave macmillan New York.
۷. Kolstad, C. D., Benoit, E., Janoson, A., Hammer, M., Folke, C., Costanza, R., Fisher, A. (۲۰۰۰). Environmental economics: ISEE, Solomons, MD. (EUA).
۸. Merrett, S. (۱۹۹۷). Introduction to the economics of water resources: an international perspective: Rowman & Littlefield.
۹. Bromley, D. W. (۱۹۹۵). The handbook of environmental economics: Blackwell Publishers.
۱۰. Oates, W. E., & Oates, W. (۲۰۱۰). The RFF reader in environmental and resource policy: Routledge.
۱۱. Pearce, D. W., & Turner, R. K. (۱۹۹۰). Economics of natural resources and the environment: JHU Press.

سرفصل درس: اخ-۱

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: اقتصاد محیط زیست ۱	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اقتصاد محیط زیست ۲ عنوان درس به انگلیسی: Environmental Economics ۲
	عملی			
	نظری*	اختیاری		
	عملی			
	نظری	جبرانی	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی			
ندارد		آموزش تکمیلی عملی: دارد		
سمینار				
کارگاه		سفر علمی	آزمایشگاه	

اهداف درس:

هدف‌های درس عبارتند از: ۱. آشنا ساختن دانشجویان به شیوه‌های اندازه‌گیری خسارت و روش‌های اندازه‌گیری منافع زیست محیطی و سیاست‌گذاری در زمینه کنترل آلودگی‌ها ۲. افزایش توان تجزیه و تحلیل دانشجویان در زمینه‌های مرتبط با توسعه پایدار، تجارت جهانی و مدل‌های پیشرفته مالیات‌بیا کاربردهای آن در ایران.

سرفصل درس:

۱. چالش‌ها و مسایل بنیادی زیست محیطی
۲. رویکردهای جهانی در حفاظت از محیط زیست
 - رقابت‌ها و تعارضهای بین منطقه‌ای و بین‌المللی و مسایل زیست محیطی در کشورهای جهان
 - سیاست‌های حفاظت از محیط زیست در سطح جهانی
 - معاهده‌ها، کنوانسیون‌های بین‌المللی و پروتکل‌ها
 - سیاست‌های زیست محیطی در کشورهای در حال توسعه
۳. تجارت بین الملل و محیط زیست
۴. ارزشگذاری و اندازه‌گیری خسارت‌های زیست محیطی

۵. مفاهیم ارزش‌گذاری محیط زیست

۶. تمایل به پرداخت و تمایل به پذیرش

۷. روش ارزیابی مستقیم و غیر مستقیم

۸. رهیافت قیمت هدانیک

۹. روش ارزش‌گذاری مشروط

۱۰. روش هزینه سفر

۱۱. فرضیه منحنی زیست محیطی کوزنتس EKC

۱۲. سیاست‌گذاری و مدیریت محیط زیست در شرایط ریسک و نااطمینانی

۱۳. آلاینده‌های ذخیره‌ای (Stock pollutant)

۱۴. مدل‌های پیشرفته مالیات‌های زیست محیطی و مجوزهای قابل مبادله

○ اصل برابری نهایی (equimarginal) منشاء پذیرنده آلودگی با چند آلوده‌کننده

○ اصل برابری نهایی (equimarginal) قیمت‌گذاری مجوزهای قابل مبادله، روشهای توزیع

مجوزها و تجربه کشورهای اجرا کننده

۱۵. برگشت ناپذیری و الگوریتم کروتیلا-فیشر (Krutilla-Fisher)

۱۶. حسابداری محیط زیستی

○ حسابداری ملی برای طبیعت

○ الگوی پایه‌ای داده-ستانده محیط زیست

۱۷. حکمروایی و محیط زیست (مشارکت، جامعه مدنی و نهادها)

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع پیشنهادی:

۱۲. پرمن، راجر، و ما، جیمز مک گیل ری، اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی، ترجمه حمیدرضا

ارباب، تهران، نشرنی ۱۳۸۲.

۱۳. اقتصاد زیست محیطی و راه حل بحران محیط زیست، لستر برون، ترجمه حمید طراوتی نشر

هوای تازه ۱۳۸۱

۱۴. آر. ک. تورنر و دیگران، اقتصاد محیط زیست ترجمه سیاوش دهقانیان و دیگران انتشارات دانشگاه
فردوسی مشهد چاپ پنجم ۱۳۸۸

۱۵. بیدهندی، غلامرضا و دیگران، بهینه‌سازی سیستم بازیافت مواد جامد زاید شهری بر اساس
استراتژی‌های محیط زیستی به روش SWOT، همایش مدیریت پسماند و جایگاه آن در مدیریت
شهری، ۱۳۸۵

۱۶. Field, B. (۱۹۹۴). C. Environmental Economics. New York. MacGraw-Hill.
۱۷. Hanley, N., Shogren, J. F., & White, B. (۲۰۰۷). Environmental economics: in theory and practice: Palgrave macmillan New York.
۱۸. Kolstad, C. D., Benoit, E., Janoson, A., Hammer, M., Folke, C., Costanza, R., Fisher, A. (۲۰۰۰). Environmental economics: ISEE, Solomons, MD. (EUA).
۱۹. Merrett, S. (۱۹۹۷). Introduction to the economics of water resources: an international perspective: Rowman & Littlefield.
۲۰. Bromley, D. W. (۱۹۹۵). The handbook of environmental economics: Blackwell Publishers.
۲۱. Oates, W. E., & Oates, W. (۲۰۱۰). The RFF reader in environmental and resource policy: Routledge.
۲۲. Pearce, D. W., & Turner, R. K. (۱۹۹۰). Economics of natural resources and the environment: JHU Press.

سرفصل درس: اخ-۲

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: اقتصاد محیط زیست ۱	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۱	عنوان درس به فارسی: کارگاه اقتصاد محیط زیست عنوان درس به انگلیسی: Environmental Economics Workshop
	عملی			
	نظری*	اختیاری	تعداد ساعت: ۴۸	
	عملی*			
	نظری	جبرانی		
	عملی			
آموزش تکمیلی عملی: دارد* ندارد سمینار				
سفر علمی کارگاه* آزمایشگاه				

اهداف درس:

هدف از این کارگاه، آشنایی دانشجویان با کاربردهای مختلف مبانی نظری ارائه شده در دروس اقتصاد محیط زیست و ارتقاء مهارت‌های آنها برای انجام پژوهش‌های کاربردی در زمینه اقتصاد محیط زیست (بویژه در ایران) می‌باشد. رویکرد این کارگاه مبتنی بر مشارکت دانشجویان در حل مسائل کاربردی مطرح شده در کارگاه است. تهیه گزارش کارگاه و ارائه آن به استاد، یکی از ملزومات این درس می‌باشد.

سرفصل درس:

۱- روش‌های ارزش‌گذاری منابع طبیعی و زیست‌محیطی

الف- ارزش‌گذاری مستقیم بازاری

رهیافت هزینه مبنا

○ مقدمه

○ کاربرد

○ مثال کاربردی

○ تخمین تابع هزینه

○ تحلیل

رهیافت تابع تولید

○ مقدمه

○ کاربرد

○ مثال کاربردی

○ تخمین تابع تولید

○ تحلیل

ب- رهیافت‌های مبتنی بر ترجیحات آشکار شده

تمایل به پرداخت یا ارزشگذاری مشروط

○ مقدمه

○ کاربرد

○ مثال کاربردی

○ طراحی پرسشنامه

○ جامعه آماری و تعداد نمونه

○ تحلیل آماری

قیمت‌گذاری هدانیک

○ مقدمه

○ کاربرد

○ مثال کاربردی

○ طراحی پرسشنامه

○ تحلیل آماری

روش هزینه سفر

○ مقدمه

○ کاربرد

○ مثال کاربردی

○ طراحی پرسشنامه

○ تحلیل آماری

۲- کارایی زیست‌محیطی

الف- رهیافت تحلیل پوششی داده‌ها در تخمین کارایی زیست‌محیطی

○ مثال کاربردی

○ آشنایی با نرم‌افزار

○ تخمین و تحلیل

ب- رهیافت مرزی تصادفی در تخمین کارایی زیست‌محیطی

○ مثال کاربردی

○ آشنایی با نرم‌افزار

○ تخمین و تحلیل

۳- کاربرد مدل‌های داده-ستانده در اقتصاد محیط زیست

الف- ارزیابی چرخه عمر زیست‌محیطی

○ مثال کاربردی

○ تحلیل

ب- ردپای اکولوژیک

○ مثال کاربردی

○ تحلیل

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
	*	*		

منابع پیشنهادی:

۱. سازمان صنایع ملی ایران، ارزیابی طرح‌های اقتصادی، برگردان سید امد میرمطهری، انتشارات نیک‌نگار،

۱۳۷۹

سرفصل درس: اخ-۵

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: اقتصادسنجی	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۱	عنوان درس به فارسی: کارگاه اقتصادسنجی عنوان درس به انگلیسی: Econometrics Workshop
	عملی *			
	نظری	اختیاری		
	عملی*			
	نظری	جبرانی	تعداد ساعت: ۴۸	
	عملی			
ندارد سمینار	آموزش تکمیلی عملی: دارد*		سفر علمی آزمایشگاه	
کارگاه*				

اهداف درس:

آشنایی دانشجویان رشته اقتصاد محیط زیست با الگوسازی اقتصاد سنجی و الزامات در محیط نرم افزارهای اقتصاد سنجی.

سرفصل درس:

- ۱- آشنایی با ساختار و منابع داده های اقتصادی
- ۲- آشنایی با نرم افزارهای اقتصاد سنجی
- ۳- منابع داده های مورد استفاده در اقتصاد محیط زیست
- ۴- اصول کلی اقتصاد سنجی کاربردی
- ۵- اصول کلی الگوسازی در اقتصاد سنجی
- ۶- الگوهای مرسوم در اقتصاد سنجی محیط زیست
- ۷- اقتصاد سنجی مقدماتی سری های زمانی
- ۸- الگوسازی عملی سری های زمانی در محیط نرم افزار
- ۹- اقتصاد سنجی مقدماتی داده های پانل
- ۱۰- الگوسازی عملی داده های پانل در محیط نرم افزار

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
	*	*		

منابع پیشنهادی:

۱. اشرف زاده، م. ج. و ن. مهرگان "اقتصادسنجی پانل دیتا" موسسه تحقیقات تعاون دانشگاه تهران ۱۳۸۹
۲. راثو و میلر "اقتصادسنجی کاربردی" ترجمه حمید ابریشمی موسسه تحقیقات پولی بانکی ۱۳۷۰
۳. نریمانی احمد "اقتصادسنجی کاربردی" انتشارات ناقوس ۱۳۹۰
۴. والیس، کنت، اف "اقتصادسنجی کاربردی" ترجمه حمید ابریشمی انتشارات سمت ۱۳۷۳

۵. Ashly, R.A. Fundamentals of Applied Econometrics, 1st Edition John Wiley and Sons.

۶. Ehders, w. Applied Econometric Time series. 3rd Edition, Wily,

Nov۲, ۲۰۰۹

سرفصل درس: اخ-۴

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: اقتصاد محیط زیست ۱	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اقتصاد توسعه و محیط زیست
	عملی			
	نظری*	اختیاری	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی			
	نظری	جبرانی		
	عملی			
ندارد		آموزش تکمیلی عملی: دارد		عنوان درس به انگلیسی: Environment and Development Economics
سمینار		سفر علمی آزمایشگاه		
کارگاه				

اهداف درس:

آشنا ساختن دانشجویان با روش شناختی رشد و توسعه پایدار، چگونگی گذار از آنها، جمعیت، فقر، رشد اقتصادی، محیط زیست و توسعه پایدار، رویکردها و سیاست‌های زیست محیطی، مدیریت ترکیب گستره دارایی‌ها و سرانجام نگاهی به اقتصاد محیط زیست و برنامه‌های توسعه ایران.

سرفصل درس:

۱. روش شناختی درس

- روش شناختی رشد اقتصادی
- روش شناختی اقتصاد توسعه
- روش شناختی اقتصاد توسعه پایدار
- آینده‌نگری

۲. چگونگی گذار از رشد اقتصادی به توسعه پایدار

- رشد اقتصادی ساختار، موازین و تحول و تکوین
- چگونگی گذار از رشد اقتصادی به توسعه اقتصادی و فرآیندهای تحول و تکوینی آن
- چگونگی گذار از توسعه اقتصادی به توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی (توسعه همه جانبه)
- مفهوم پایداری، ساختار، کارکرد و موازین حاکم بر آن
- چگونگی گذار از توسعه همه جانبه به توسعه پایدار و کاربرد مفهوم پایداری در سیاست‌های توسعه
- پایداری و رشد و امکان دستیابی به آن‌ها به طور همزمان
- سیاست‌های اقتصادی برای دستیابی به توسعه پایدار
- گذار از رشد اقتصادی به توسعه پایدار

۳. پایداری و توسعه

- معیارهای پایداری
- انواع پایداری
- پایداری و کارایی

۴. جمعیت، فقر، رشد اقتصادی، محیط زیست و توسعه پایدار

- جمعیت و مخاطرات زیست محیطی (آلودگی‌ها، آلاینده‌ها و پسماندها)
- رشد اقتصادی، محیط زیست و مراحل تعامل و تقابل‌ها

۵. رویکردها و سیاست‌های زیست محیطی

- رویکردهای متکی بر مقررات، دستور و کنترل
- رویکردهای متکی بر انگیزه‌ها و مشوق‌ها
- رویکردهای بازاری
- رویکردهای غیر بازاری

۶. مدیریت ترکیب گسترده‌تری از دارایی‌ها و سرمایه

- اهمیت دارایی‌ها و سرمایه‌ها (فیزیکی، کاری، انسانی، اجتماعی، فناوری و زیست محیطی)
- چگونگی سپهر و منظومه سرمایه‌ها با یکدیگر

- روابط تعاملی، نرخ جانشینی مابین گستره سرمایه‌ها
- کارایی و اثربخشی منظومه و سپهر سرمایه‌ها

۷. نهادهای مورد نیاز توسعه پایدار

۸. نظام حکمروایی زیست محیطی

۹. اقتصاد محیط زیست و برنامه های توسعه ایران

- نیم نگاهی به برنامه های عمرانی
- نیم نگاهی به برنامه های توسعه ای
- مروری کلی بر مختصات عمومی اقتصاد محیط زیست ایران، چالش‌ها و راهکارها

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع پیشنهادی:

۱. توسعه اقتصادی و محیط زیست، مقایسه بین توسعه صنعتی و توسعه پایدار، ریموند اف. میکسل، مترجم حمیدرضا اریاب، انتشارات سازمان برنامه و بودجه سال ۱۳۷۶
۲. میسرا، پراساد، برداشتی نو از مسائل توسعه، حمید فراهانی راد، گزیده مسائل اقتصادی و اجتماعی سازمان برنامه و بودجه، شماره ۴۶
۳. راهبرد توسعه و مدیریت اقتصاد بازار (جلد ۱ و ۲) سزکلی- استیوان، سابوت ریچارد، گروه مترجمان، انتشارات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی ۱۳۸۰

۴. SamtoshT Mohrotra۲۰۰۰; Development with a Human face, Oxford University press.

۵. Meirr. G۱۹۹۸; Leading issues in Economics Development, Oxford University press.

۶. Perkins. D; ۲۰۰۱, Economics of Development Fifth Edition.

۷. Thirlwall A.P; ۲۰۰۶, Growth and Development Macmillan press eighth edition Knowledge Societies

سرفصل درس: اخ-۶

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: اقتصاد محیط زیست ۱	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: نظام حکمروایی زیست محیطی عنوان درس به انگلیسی: Environmental Governance	
	عملی				
	نظری*	اختیاری	تعداد ساعت: ۳۲		
	عملی				
	نظری	جبرانی			
	عملی				
ندارد		آموزش تکمیلی عملی: دارد		Environmental Governance	
سمینار		سفر علمی			
کارگاه		آزمایشگاه			

اهداف درس:

آشنا ساختن دانشجویان با چگونگی نظام حکمروایی در قالب ساختارها و کارکردها در گستره و اشکال مختلف، در انواع سرمایه ها، چگونگی نظام حکمروایی و مدیریتی زیست محیطی و مروری کلی بر برنامه‌های توسعه و نظام حکمروایی زیست محیطی در ایران.

سرفصل درس:

۱. نظام حکمروایی (ساختار و کارکردها)
 - حکمروایی مفهومی متحول و قابل تکوین
 - ساختار نظام حکمروایی
 - کارکرد نظام حکمروایی
 - گستره و اشکال نظام حکمروایی
 - ✓ در ساختار بازار محور
 - ✓ در ساختار "دولت" محور
 - ✓ در ساختار "بازار- دولت" محور
 - ✓ در ساختار "دولت- بازار" محور
 - جمع‌بندی و نتیجه گیری

۲. نظام گستره دارایی‌ها، سرمایه‌ها و محیط زیست

- گستره سرمایه مادی و فیزیکی
- گستره سرمایه‌های انسانی
- گستره سرمایه‌های تکنولوژیکی و فناوری
- گستره سرمایه‌های اجتماعی
- گستره دارایی و سرمایه‌های محیط زیستی
- چگونگی سپهر و منظومه گستره سرمایه‌ها (تعامل‌ها، درهم تنیدگی و بده بستان‌ها)
- شرایط کارایی و اثر بخشی گستره سرمایه‌ها
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

۳. نظام حکمروایی زیست محیطی

- چگونگی نظام مدیریت و حکمروایی در سطح خرد و بنگاه
- چگونگی نظام مدیریت و حکمروایی در سطح مناطق و بخش‌های اقتصادی
- چگونگی نظام حکمروایی در سطح ملی
- چگونگی نظام حکمروایی در سطح منطقه‌ای (بین کشورها)
- چگونگی نظام حکمروایی در سطح جهانی
- نظام حکمروایی زیست محیطی در رویکردهای بازار محور، دولت محور، "بازار- دولت" و "دولت- بازار" محور
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

۴. نظام حکمروایی، کارایی، رفاه و محیط زیست

- منابع زیست محیطی، بازار و حکمروایی
- کالاهای عمومی و حکمروایی
- آثار جانبی و حکمروایی
- نظام حکمروایی در بده بستان و تعامل رشد، رفاه و محیط زیست
- حقوق مالکیت، ویژگی مشترک منابع طبیعی و منابع طبیعی زیست محیطی و حکمروایی
- نظام حکمروایی در بده بستان منابع زیست محیطی حال و آینده
- حکمروایی و محیط زیست در سیاستگذاری دولت، شکست دولت و شکست بازار
- حکمروایی و محیط زیست در نظام مالیات‌ها و یارانه‌ها
- حکمروایی، محیط زیست، پایداری رشد و توسعه

۵. چگونگی گستره نظام حکمروایی زیست محیطی در ایران

- چگونگی گستره نظام حکمروایی زیست محیطی و سطح بندی آن در حوزه اقتصادی
- چگونگی گستره نظام حکمروایی زیست محیطی و سطح بندی آن در حوزه جغرافیایی
- چگونگی گستره نظام حکمروایی زیست محیطی و سطح بندی آن در حوزه آمایش
- چگونگی نسبت حوزه محیط زیست با گستره نظام‌های حکمروایی
- نظام حکمروایی محیط زیستی ایران، مسایل، چالش‌ها، بیم‌ها و امیدها
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

۶. برنامه‌های توسعه و نظام حکمروایی زیست محیطی در ایران

- مروری کلی بر چگونگی شکل‌گیری، ساختار و کارکردهای برنامه‌های توسعه
- نسبت حوزه محیط زیست و زیست محیط در برنامه‌های توسعه
- چگونگی نظام حکمروایی در برنامه‌های توسعه

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع پیشنهادی:

۱. میدری، احمد و خیرخواهان، جعفر حکمرانی خوب: (به کوشش بنیان توسعه)، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۳.
۲. نقش دولت در جهان در حال تحول، بانک جهانی، گروه مترجمان، موسسه پژوهش‌های بازرگانی ۱۳۷۸
۳. Mansell, ۱۹۹۸. R information Technology for Sustainable Development U.N. Commission on Sama Technology for Development Oxford University press.
۴. Sen, A, ۱۹۹۹; Development as freedom Knopf, press

سرفصل درس: اخ-۷

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: اقتصاد اکولوژی و منابع طبیعی	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اقتصاد انرژی و محیط زیست عنوان درس به انگلیسی: Energy Economics and the Environment
	عملی			
	نظری*	اختیاری	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی			
	نظری	جبرانی		
	عملی			
ندارد		آموزش تکمیلی عملی: دارد		
سمینار		سفر علمی		آزمایشگاه
کارگاه				

اهداف درس:

با توجه به تقاضای روبه تزاید انرژی در جهان و آثار زیست محیطی افزایش مصرف انرژی و نیز توسعه منابع انرژی سازگار با محیط زیست، این واحد درسی، موضوعاتی در خصوص تاریخچه، روند عرضه و تقاضا و همچنین شکست بازار محصولات و خدمات انرژی را در دو حوزه تئوری و کاربردی شامل: ساختار بازار، قیمت گذاری و عملکرد منابع عمده تأمین کننده انرژی و همچنین منابع شکست بازار و نیز رهیافت های جایگزین نظام تنظیم گری ارائه می دهد. همچنین اثرات زیست محیطی هر یک از انواع انرژی، پسماند و بیوسوخت ها مورد مطالعه قرار می گیرد.

تحلیل روند تغییرات منابع تأمین انرژی در ایران و جهان با تأکید بر انرژی های فسیلی و انرژی های نو و عوارض خارجی آنها از جمله موارد مورد بحث در این واحد درسی می باشد.

سرفصل درس:

۱. آب و تولید نیرو

- قوانین و مقررات استفاده از آب های داخلی و بین المللی
- روند و آینده تولید انرژی از قدرت آب
- اثرات زیست محیطی

۲. ذغال سنگ و تولید نیرو
- تکامل صنعت ذغال سنگ
 - ذغال سنگ و حمل و نقل
 - اثرات زیست محیطی

۳. نفت و تولید نیرو
- قیمت بلندمدت نفت
 - استخراج و تولید نفت
 - حمل و نقل و توزیع
 - اثرات زیست محیطی

۴. گاز طبیعی و تولید نیرو
- توسعه بازار گاز طبیعی
 - آینده بازار گاز طبیعی
 - اثرات زیست محیطی

۵. انرژی الکتریکی
- ساختار بازار انرژی الکتریکی
 - اثرات زیست محیطی

۶. انرژی هسته ای و محیط زیست
- سودآوری، قابلیت اتکاء و ایمنی
 - پسماندهای هسته ای و عوارض زیست محیطی

۷. بیوسوختها
- امنیت انرژی
 - تأثیرات زیست محیطی

۸. منابع انرژی تجدیدپذیر
- انرژی خورشیدی
 - انرژی بادی
 - سایر انرژی های تجدیدپذیر

- مروری بر برنامه های توسعه انرژی های تجدیدپذیر
- ۹. کارایی و حفاظت از محیط زیست
 - طرف عرضه انرژی
 - طرف تقاضای انرژی

- ۱۰. منابع تولید انرژی و تغییرات آب و هوایی
 - مقررات آلاینده ها
 - راهبردهای بین المللی کنترل آب و هوا

- ۱۱. انرژی، حمل و نقل و محیط زیست
 - شهرنشینی، حمل و نقل و محیط زیست
 - زیرساخت های حمل و نقل و محیط زیست
 - سیاست های قیمتی و غیرقیمتی حمل و نقل
 - ارتقاء کارایی وسایل نقلیه
 - حمل و نقل عمومی
 - آینده حمل و نقل ریلی پرسرعت
 - خودروهای الکتریکی
 - اثرات زیست محیطی
- ۱۲. انرژی، محیط زیست و مسئولیت های اجتماعی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع پیشنهادی:

۱. Allcott, H., Mullainathan, S., & Taubinsky, D. (۲۰۱۴). Energy policy with externalities and internalities. *Journal of Public Economics*, ۱۱۲, ۷۲-۸۸.

۲. Borenstein, S. (۲۰۱۳). A microeconomic framework for evaluating energy efficiency rebound and some implications: National Bureau of Economic Research.
۳. Holland, S. P., & Mansur, E. T. (۲۰۰۸). Is real-time pricing green? The environmental impacts of electricity demand variance. *The Review of Economics and Statistics*, ۹۰(۳), ۵۵۰-۵۶۱.
۴. Peet, J. (۱۹۹۲). *Energy and the ecological economics of sustainability*: Island Press.
۵. Wolfram, C., Shelef, O., & Gertler, P. J. (۲۰۱۲). How will energy demand develop in the developing world? : National Bureau of Economic Research.

سرفصل درس: اخ-۸

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: محیط زیست ۱	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: ارزیابی اثرات زیست محیطی عنوان درس به انگلیسی: Environmental Impact Assessment
	عملی			
	نظری*	اختیاری		
	عملی			
	نظری	جبرانی	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی			
ندارد		آموزش تکمیلی عملی: دارد		
سمینار		سفر علمی		
کارگاه		آزمایشگاه		

اهداف درس:

ارزیابی خسارات زیست محیطی ابزاری مهم و کارآمد برای برنامه ریزی توسعه و رسیدن به توسعه پایدار است. بخش های خصوصی و دولتی به یکسان می توانند از این ابزار استفاده و بهره برداری کنند. در این درس دانشجویان با نظریه ها، روش ها و تکنیک های ارزیابی اثرات زیست محیطی آشنا می شوند. همچنین سابقه تاریخی مسائل زیست محیطی و روش ها و برنامه های مدیریت و کنترل محیط زیست مورد بررسی قرار می گیرد. روش های ارزشیابی و پیش بینی علمی نیز در این درس مد نظر خواهد بود. زمینه این درس ارزیابی استراتژیک در زمینه محیط زیست است.

سرفصل درس:

۱. فلسفه و تاریخچه ارزیابی اثرات زیست محیطی
 - تاریخچه ارزیابی اثرات زیست محیطی در ایران و جهان
 - اهمیت ارزیابی اثرات زیست محیطی
۲. عوامل اصلی خسارت های زیست محیطی
۳. روش های کلی پیش بینی اثرات زیست محیطی
۴. دسته بندی اثرات زیست محیطی
۵. دامنه و شدت اثرات زیست محیطی

- ۶. ابعاد حقوقی ارزیابی اثرات زیست محیطی
- ۷. مراحل اجرایی ارزیابی اثرات زیست محیطی
- ۸. انواع ارزیابی‌های زیست محیطی از جمله:

- ارزیابی اثرات اکولوژیکی
- ارزیابی اکولوژیکی استراتژیک
- ارزیابی محیط زیستی استراتژیک
- ارزیابی چرخه حیات
- ارزیابی آستانه نهایی زیست محیطی
- ارزیابی اکوسیستم‌های کشاورزی
- ارزیابی اثرات تجمعی (CIA)
- ارزیابی اثرات فناوری (TA)
- ارزیابی محیط زیستی جامع

- ۹. دستورالعمل ارزیابی و مراحل آن
- ۱۰. ابزارهای اصلی ارزیابی زیست محیطی
 - الگوسازی ریاضی
 - الگوسازی اقتصادسنجی
 - شبکه سازی و ...
- ۱۱. ارزیابی اثرات آلودگی‌های منابع آب، خاک و هوا
- ۱۲. ارزیابی اثرات بلایای طبیعی
- ۱۳. نظام پایش و خسارت‌های زیست محیطی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع پیشنهادی:

۱. بیدهندی، غلامرضا و دیگران، بهینه‌سازی سیستم بازیافت مواد جامد زاید شهری بر اساس استراتژی‌های محیط زیستی به روش SWOT، همایش مدیریت پسماند و جایگاه آن در مدیریت شهری، ۱۳۸۵.

۲.

۳. Eccleston, C. H. (۲۰۰۰). «Environmental impact statements: a comprehensive guide to project and strategic planning: John Wiley & Sons.
۴. Hutacharoen, R., Thong-Nop, L., & Choowaew, S. (۱۹۹۰). Environmental Impact Assessment in Practice: With Special Reference to Thailand: Faculty of environment and Resource Studies, Mahidol University.
۵. Lee, N., & George, C. (۲۰۰۰). Environmental assessment in developing and transitional countries. Journal of Environmental Assessment Policy and Management, ۲(۲), ۲۷۵-۲۷۷.
۶. Westman, W. E. (۱۹۸۵). Ecology impact assessment and environmental planning: John Wiley & Sons.
۷. Wathern, P. (۲۰۱۳). Environmental impact assessment: theory and practice: Routledge.

سرفصل درس: اخ-۹

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: محیط زیست ۱	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: تجارت بین الملل و محیط زیست عنوان درس به انگلیسی: International Trade and the Environment
	عملی			
	نظری*	اختیاری	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی			
	نظری	جبرانی		
	عملی			
ندارد		آموزش تکمیلی عملی: دارد		
سمینار		سفر علمی		آزمایشگاه
کارگاه				

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با تجارت منابع طبیعی و آثار این تجارت بر محیط زیست آشنا می شوند، همچنین ارتباط بین تجارت و محیط زیست و آثار این تعامل بر فقر و توسعه پایدار بررسی خواهد شد. دانشجویان باید بتوانند به این پرسش پاسخ دهند که آیا با مشکل تقابل بین رشد اقتصادی، تجارت و محیط زیست روبرو هستیم یا آنکه تجارت پس از رشد کافی به پایداری محیط زیست کمک می کند. سیاست‌های داخلی و بین‌المللی در رابطه با تخلیه منابع طبیعی و تجارت این منابع، انواع آلودگی ها و تلاش‌های بین‌المللی جهت کنترل آلودگی ها و... مباحث مهم این درس خواهد بود.

سرفصل درس:

۱. رشد اقتصادی، تجارت و محیط زیست
 - تجارت و محیط زیست؛ سازگاری یا تضاد
 - فرضیه منافع حاصل از تجارت و محیط زیست
 - جهانی شدن اقتصاد و مقررات زیست محیطی
۲. تجارت بین الملل، رشد اقتصادی و محیط زیست؛ مدل جاذبه، تئوری و کاربرد
۳. تاثیر تجارت بر محیط زیست طبیعی

- منابع تجدید پذیر و تجارت
- منابع پایان پذیر و تجارت
- تجارت آب مجازی
- ۴. تاثیر تجارت بر آلودگی ها
- ۵. جنبه های زیست محیطی موافقت نامه های دوجانبه و چند جانبه تجاری
- ۶. تجارت بین الملل و تغییر آب و هوایی
- سیاست های کنترل آلودگی - مکانیسم بازار - مقررات زیست محیطی
- سهم کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه در تغییرات آب و هوا
- ۷. پیمان کیوتو؛ رقابت و کنترل گازهای گلخانه ای
- ۸. تجارت بین الملل، WTO، حفاظت و بهبود محیط زیست
- ۹. فرضیه پناهگاه آلودگی
- قوانین محیط زیستی، مکان یابی صنایع آلاینده و تجارت بین الملل
- آزادسازی تجاری و استانداردهای زیست محیطی
- ۱۰. انرژی پاک، آینده تجارت و محیط زیست

ارزشیابی:

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع پیشنهادی:

۱. Krugman, P. R., Obstfeld, M., & Melitz, M. (۲۰۱۵). International trade: theory and policy: Prentice Hall.
۲. Copeland, B. R., & Taylor, M. S. (۲۰۱۳). Trade and the Environment: Theory and Evidence: Theory and Evidence: Princeton University Press.
۳. Brack, D. (۲۰۱۳). Trade and environment: conflict or compatibility: Routledge.
۴. Weiss, E. B., Jackson, J., & Bernasconi-Osterwalder, N. (۲۰۰۸). Reconciling environment and trade: BRILL.

٥. Bollinger, B., & Gillingham, K. (٢٠١٢). Peer effects in the diffusion of solar photovoltaic panels. *Marketing Science*, ٣١(٦), ٩٠٠-٩١٢.
٦. Najam, A., Meléndez-Ortiz, R., & Halle, M. (٢٠٠٧). *Trade and Environment: A Resource Book*: International Institute for Sustainable Development= Institute international du développement durable.

سرفصل درس: اخ-۱۰

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: اقتصاد اکولوژی و منابع طبیعی	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اقتصاد منابع آب	
	عملی				
	نظری*	اختیاری			
	عملی				
	نظری	جبرانی	تعداد ساعت: ۳۲		عنوان درس به انگلیسی: Water Resources Economics
	عملی				
ندارد		آموزش تکمیلی عملی: دارد			
سمینار					
کارگاه		سفر علمی			
		آزمایشگاه			

اهداف درس:

آشنایی دانشجویان با مباحث مربوط به آب و کمیابی آن، چرخه و فرایندهای آب، اقتصاد آب؛ تقاضا، عرضه، بازار و ارزش گذاری آن، نظام حکمرانی و تاثیر نهادهای رسمی و غیر رسمی در استفاده از آب، اقتصاد تاسیسات آب و مدیریت آن از جمله هدف‌های این درس محسوب می شوند.

سرفصل درس:

۱. مفاهیم کلیدی
 - آب و کمیابی
 - فرایندهای چرخه های آب
 - حاکمیت و منابع آب
۲. تقاضای آب
 - بخش کشاورزی
 - بخش صنعت
 - بخش شهری (خانگی، عمومی و تجاری)
۳. توابع تقاضای آب
 - تحلیل کشش قیمتی تقاضای آب
 - قیمت و رفاه مصرف کنندگان آب

۴. عرضه آب

- منابع عرضه آب (سطحی، زیر زمینی، سیلاب‌ها، آبشیرین کن‌ها و...)
- توابع عرضه آب
- تحلیل کشش قیمتی عرضه آب

۵. بازار آب

- ارزش‌گذاری منابع آبی (تمایل به پرداخت، هزینه فرصت و مانند آن)
- شکست بازار
- پیامدهای خارجی
- ارزش‌و سیاست‌گذاری‌های اقتصاد آب در ایران

۶. اقتصاد تاسیسات آب

۷. پروژه‌های بزرگ آبی

۸. نظام حکمرانی آب

- نهادهای رسمی
- نهادهای غیر رسمی
- حقایق و نظام بهره‌برداری

۹. مالیات سبز

۱۰. آب مجازی

۱۱. مدیریت منابع آب‌های زمینی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع پیشنهادی:

۱. Green, C. (۲۰۰۳). Handbook of water economics: principles and practice: John Wiley & Sons.
۲. Griffin, R. C. (۲۰۰۶). Water resource economics: The analysis of scarcity, policies, and projects. MIT Press Books, ۱.
۳. Young, R. A., & Haveman, R. H. (۱۹۸۵). Economics of water resources: a survey. Handbook of natural resource and energy economics, ۲, ۴۶۵-۵۲۹.

سرفصل درس: اخ-۱۱

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: اقتصاد اکولوژی و منابع طبیعی	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: آمایش سر زمین و محیط زیست
	عملی			
	نظری*	اختیاری	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی			
	نظری	جبرائی		
	عملی			
ندارد		آموزش تکمیلی عملی: دارد		عنوان درس به انگلیسی:
سمینار		سفر علمی		Land Use and Spatial Planning
		آزمایشگاه		

اهداف درس:

در این درس دانشجویان با مفاهیم گوناگون جمعیت و تقاضاهای بالقوه آن برای منابع محیط زیستی، نگرش‌ها و ارزش‌های مربوط به محیط زیست، جغرافیای انسانی، ارزش اقتصادی مربوط به روابط متقابل بخش‌های تولیدی، ارزش غیر بازاری منابع، عدالت زیست محیطی، سیاست‌گذاری و مکان‌یابی فعالیت‌های مختلف اقتصادی آشنا می‌شوند.

سرفصل درس:

۱. جمعیت‌شناسی و شاخص‌های اجتماعی

○ جمعیت: تقاضای بالقوه برای زمین و منابع و روند جمعیت

○ مهاجرت، فقر، نابرابری، توزیع سنی و جنسیتی و وابستگی‌های اجتماعی

۲. جغرافیای انسانی و محیط زیست

○ فضا و توزیع درآمد

○ فضا و توزیع منابع

○ مالکیت و دسترسی به منابع

۳. سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی و محیط زیست

○ دولتی

○ غیردولتی

○ ذی‌نفعان و طرفداران

۴. نگرش‌ها و ارزش‌ها در ارتباط با محیط زیست

○ زمین و منابع پایه‌ای

○ کیفیت زندگی

○ ارزش‌های غیربازاری منابع و فعالیت‌ها

۵. جغرافیای اقتصادی و محیط زیست

○ روابط اقتصادی منطقه ای (ماتریس مبادلات)

○ سازمان‌های اقتصادی منطقه ای

○ ارزش فضای آزاد، بهبود مناطق ساحلی، بهبود زیستگاه حیات وحش و نظایر آن

۶. عدالت زیست محیطی

○ برنامه ریزی منطقه ای، توزیع جمعیت و عدالت زیست محیطی

۷. سیاست‌گذاری، مکان‌یابی و محیط زیست

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

۱. Baumol, W. J., & Oates, W. E. (۱۹۹۳). Economics, environmental policy, and the quality of life: Gregg Revivals.
۲. Kaiser, E. J., Godschalk, D. R., & Chapin, F. S. (۱۹۹۵). Urban land use planning: University of Illinois Press.
۳. Berke, P., & Kaiser, E. J. (۲۰۰۶). Urban land use planning: University of Illinois Press.

سرفصل درس: اخ-۱۲

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: اقتصاد اکولوژی و منابع طبیعی	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اقتصاد شهری و محیط زیست عنوان درس به انگلیسی: Urban Economics and the Environment
	عملی	اختیاری	تعداد ساعت: ۳۲	
	نظری*			
	عملی			
	نظری	جبرانی		
عملی				
ندارد		آموزش تکمیلی عملی: دارد		
سمینار				
کارگاه		سفر علمی		
		آزمایشگاه		

اهداف درس:

هدف بررسی اقتصاد شهری و مشکلات زیست محیطی شهری است. تاثیرات مکان جغرافیایی بر تصمیمات افراد و بنگاه ها، سیاست‌ها و تنظیم آن‌ها، ارزش گذاری ها و زیر ساخت‌های محیط زیستی، همچنین چرایی ایجاد شهرها، چگونگی تصمیم و مکان‌یابی بنگاه‌ها، چرایی زندگی مردم در شهرها، عوامل تاثیر گذار بر اندازه و رشد یک شهر و بالاخره سیاست‌هایی که موجب بهبود شکل شهرها می شوند از جمله هدف‌های این درس است.

سرفصل درس:

۱. پیشران‌های توسعه شهری
۲. محیط زیست و الگوهای توسعه شهری
۳. محیط زیست شهری و کاربری‌های زمین
۴. برقراری ارتباط بین توسعه شهری و محیط زیست
۵. توسعه شهری و پایداری محیط زیست

○ سیاست‌های توسعه شهری (تراکم و جمعیت)

○ سیاست‌های حمل و نقل شهری

○ سیاست‌های صنعتی

○ سیاست‌های انرژی

○ سیاست‌های منابع زیست محیطی (آب، هوا و فضای سبز)

۶. مدیریت شهری و پایداری محیط زیست

○ چالش‌ها (پسماندها، آلودگی‌ها، ترافیک و کمبود منابع آب)

○ سیاست‌های قیمتی در مدیریت شهری

○ سیاست‌های غیرقیمتی در مدیریت شهری

۷. توسعه شهری، پایداری محیط زیست و نظام تامین مالی

○ آشنایی با روش‌های تامین مالی

○ محیط زیست شهری و مسئولیت پذیری اجتماعی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع پیشنهادی:

۱. Henderson, V., & Thisse, J.-F. (۲۰۰۴). Handbook of regional and urban economics: cities and geography (Vol. ۴): Elsevier.
۲. O'Sullivan, Arthur M. (۲۰۱۱). Urban Economics. Boston: McGraw-Hill Irwin. Edition: ۸th.
۳. Regional Science and Urban Economics, Elsevier.

سرفصل درس اخ-۱۵

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: ندارد	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: محیط زیست از دیدگاه اسلام عنوان درس به انگلیسی: Environment from the perspective of Islam
	عملی			
	نظری*	اختیاری	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی			
	نظری	جبرانی		
	عملی			
آموزش تکمیلی عملی: دارد				
ندارد				
سمینار				
کارگاه				
سفر علمی				
آزمایشگاه				

اهداف درس:

آشنایی دانشجویان اقتصاد محیط زیست با نگرش اسلامی به منابع طبیعی و محیط زیست، اهمیت و جایگاه منابع طبیعی و محیط زیست در اسلام، راهبردها و سیاست‌های زیست محیطی در اسلام و نحوه تعامل انسان و محیط زیست از جمله اهداف مورد نظر در ارائه این درس می‌باشد.

سر فصل درس:

- ۱- اهمیت محیط زیست از دیدگاه اسلام
- ۲- رابطه محیط زیست و اقتصاد از منظر اسلام
- ۳- دیدگاه‌های محیط زیستی اسلام در استفاده از منابع

۴- راهبردها و سیاست‌های زیست محیطی در اسلام

- محیط زیست و عدالت
 - محیط زیست و اصل لاضرر
 - محیط زیست و منافع اجتماعی (رفاه اجتماعی)
 - محیط زیست و عدم اخلال در نظام اقتصادی اجتماعی
- ۵- کنترل و نظارت بر محیط زیست
- ۶- حفظ محیط زیست و مدیریت استفاده از منابع پایه از نظر اسلام

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع:

- ۱- انتظار بشر از دین، عبدالله جوادی آملی، نشر اسراء، چاپ اول: ۱۳۸۰
- ۲- سیاست های اقتصادی در اسلام، سعید فراهانی، مؤسسه نشر و اندیشه معاصر، ۱۳۸۱.

سرفصل درس اخ-۱۶

دروس پیش نیاز: ندارد	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اقتصاد محیط زیست در ایران عنوان درس به انگلیسی: Environmental Economics in Iran
	عملی			
	نظری*	اختیاری	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی			
	نظری	جبرانی		
	عملی			
ندارد	آموزش تکمیلی عملی: دارد			
سمینار				
	کارگاه		سفر علمی آزمایشگاه	

اهداف درس:

طراحی سرفصل‌های این درس با رویکرد بومی‌سازی اقتصاد محیط زیست و بر پایه مبانی نظری ارائه شده در سایر دروس، تدوین شده است. این درس ضمن ارائه تصویری جامع از وضعیت محیط زیست و منابع طبیعی ایران، آسیب‌پذیری محیط زیست کشور را از جنبه‌های مختلف مورد بررسی قرار داده و قوانین، مقررات، سیاستها و مدیریت منابع تجدید پذیر را تحلیل می‌نماید.

سرفصل درس:

۱- شناخت محیط زیست ایران

- محیط زیست و منابع پایه ای (آب، خاک، جنگل، هوا و...)

- بررسی قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های زیست محیطی
- ۲- کیفیت محیط زیست ایران (بررسی آلودگی هوا، میزان پساب‌های صنعتی، آلودگی آب‌های سطحی و زیرزمینی، احیاء مراتع و نرخ جنگل‌زدایی)
- ۳- سیاست‌های زیست محیطی در کشور
- ۴- محیط زیست و ملاحظات فرهنگی اجتماعی
 - محیط زیست و آموزش
 - محیط زیست و سلامت
 - محیط زیست و مسئولیت‌پذیری اجتماعی
- ۵- برنامه‌های توسعه و نظام حکمروایی زیست محیطی در ایران
- ۶- محیط زیست و تولیدات صنعتی، کشاورزی و خدمات
- ۷- مدیریت منابع تجدید پذیر در ایران
- ۸- سیاست‌ها و ضوابط مربوط به بهره برداری از منابع تجدیدپذیر در ایران
- ۹- محیط زیست و تخریب‌ها
- ۱۰- محیط زیست و توسعه شهرها
- ۱۱- طرح‌های ملی و ارزش اقتصادی محیط زیستی
- ۱۲- بررسی و ارزیابی سیاست‌های دولت در زمینه منابع
- ۱۳- نحوه قیمت گذاری منابع (تجدیدپذیر و پایان پذیر)
- ۱۴- نحوه قیمت گذاری انرژی و توزیع آن در بازار داخلی
- ۱۵- محیط زیست ایران و همکاری‌های منطقه ای و جهانی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

سرفصل درس اخ-۱۷

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: ندارد	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اقتصاد محیط زیست و مدیریت گردشگری پایدار
	عملی			
	نظری*	اختیاری	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی			
	نظری	جبرانی		
	عملی			
ندارد	آموزش تکمیلی عملی: دارد			عنوان درس به انگلیسی: Environmental Economics and Sustainable Tourism Management
سمینار	سفر علمی آزمایشگاه			

اهداف درس:

۱- صنعت گردشگری

• گردشگری سرزمین (Geo tourism)

• گردشگری فرهنگی تاریخی

• گردشگری طبیعت و اکوگردشگری

✓ گردشگری آب محور

✓ گردشگری کشاورزی

✓ گردشگری جنگل

۲- مدیریت گردشگری (در مناطق شهری، کوهستانی، بیابانی، روستایی و مناطق ساحلی)

۳- اصول گردشگری پایدار

۴- مدیریت گردشگری پایدار

۵- توسعه گردشگری پایدار

۶- اثرات گردشگری بر محیط زیست (مستقیم و غیرمستقیم)

- اثرات اجتماعی و فرهنگی گردشگری
- اثرات اقتصادی گردشگری
- اثرات گردشگری حیات وحش و تنوع زیستی
- اثرات گردشگری بر سایر منابع محیط زیستی (در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه)

۷- رشد و توسعه اقتصادی و گردشگری

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع:

- ۱- Ayuso, S. (۲۰۰۶). Adoption of voluntary environmental tools for sustainable tourism: analysing the experience of Spanish hotels. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, ۱۳(۴), ۲۰۷-۲۲۰.
- ۲- Budeanu, A. (۲۰۰۵). Impacts and responsibilities for sustainable tourism: a tour operator's perspective. *Journal of cleaner production*, ۱۳(۲), ۸۹-۹۷.
- ۳- Bramwell, B. (۲۰۱۱). Governance, the state and sustainable tourism: A political economy approach. *Journal of Sustainable Tourism*, ۱۹(۴-۵), ۴۵۹-۴۷۷.
- ۴- Gössling, S., Hansson, C. B., Hörstmeier, O., & Saggel, S. (۲۰۰۲). Ecological footprint analysis as a tool to assess tourism sustainability. *Ecological economics*, ۴۳(۲), ۱۹۹-۲۱۱.
- ۵- Hardy, A., Beeton, R. J., & Pearson, L. (۲۰۰۲). Sustainable tourism: An overview of the concept and its position in relation to conceptualisations of tourism. *Journal of Sustainable Tourism*, ۱۰(۶), ۴۷۵-۴۹۶.
- ۶- Harris, R., Griffin, T., & Williams, P. (۲۰۰۲). *Sustainable tourism: a global perspective*. Routledge.

- ۷- Sharpley, R. (۲۰۰۰). Tourism and sustainable development: Exploring the theoretical divide. *Journal of Sustainable tourism*, ۸(۱), ۱-۱۹.
- ۸- Lundie, S., Dwyer, L., & Forsyth, P. (۲۰۰۷). Environmental-economic measures of tourism yield. *Journal of Sustainable Tourism*, ۱۹(۰), ۰۰۳-۰۱۹.

سرفصل درس اخ-۱۸

دروس پیش نیاز یا هم نیاز: ندارد	نظری	تخصصی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اقتصاد حوادث (بلایای) طبیعی عنوان درس به انگلیسی: Economic Disaster
	عملی			
	نظری*	اختیاری		
	عملی			
	نظری	جبرانی	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی			
ندارد		آموزش تکمیلی عملی: دارد		
سمینار		سفر علمی	کارگاه	آزمایشگاه

اهداف درس:

هدف آشنا ساختن دانشجویان با حوادث و بلایای طبیعی چگونگی ارتباط آنها با توسعه اقتصادی، ارزشگذاری آثار آن ها، سیاست های مواجهه کشورها با این حوادث، نقش صنعت بیمه و مطالعات مربوط به حوادث طبیعی ایران است.

- ۱- تعریف و طبقه بندی حوادث طبیعی
- ۲- فراوانی و اثرات حوادث طبیعی
- ۳- ارتباط بین حوادث طبیعی و توسعه اقتصادی
- ۴- ارزشگذاری اثرات حوادث طبیعی و منافع اقتصادی حاصل از پیشگیری
- ۵- تجزیه و تحلیل هزینه-فایده حوادث طبیعی
- ۶- مدیریت ریسک حوادث طبیعی
- ۷- سیاست های کاهش اثرات حوادث طبیعی
- ۸- حوادث طبیعی و صنعت بیمه
- ۹- مطالعات موردی حوادث طبیعی در ایران
 - اثرات اجتماعی حوادث طبیعی
 - اثرات اقتصادی حوادث طبیعی

- اثرات اقتصادی سیل، زلزله و خشکسالی
- مدیریت اقتصادی سیل، زلزله و خشکسالی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		*		

منابع:

- 1- Guha-Sapir, D., & Santos, I. (۲۰۱۳). *The economic impacts of natural disasters*. Oxford University Press.
- 2- Kahn, M. E. (۲۰۰۵). The death toll from natural disasters: the role of income, geography, and institutions. *Review of economics and statistics*, ۸۷(۲), ۲۷۱-۲۸۴.
- 3- Pelling, M. (۲۰۰۳). *Natural disaster and development in a globalizing world*. Routledge.
- 4- Neumayer, E., & Plümper, T. (۲۰۰۷). The gendered nature of natural disasters: The impact of catastrophic events on the gender gap in life expectancy, ۱۹۸۱-۲۰۰۲. *Annals of the Association of American Geographers*, ۹۷(۳), ۵۵۱-۵۶۶.
- 5- Paton, D., & Johnston, D. M. (۲۰۰۶). *Disaster resilience: an integrated approach*. Charles C Thomas Publisher.
- 6- Pelling, M. (۲۰۱۲). *The vulnerability of cities: natural disasters and social resilience*. Earthscan.
- 7- Skoufias, E. (۲۰۰۳). Economic crises and natural disasters: Coping strategies and policy implications. *World Development*, ۳۱(۷), ۱۰۸۷-۱۱۰۲.

سرفصل درس اخ-۲۰:

دروس پیش نیاز:	نظری	پایه	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:
	عملی				
	نظری	اصلی		تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی:
	عملی				
	نظری	تخصصی		تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی:
	عملی				
	نظری ★	اختیاری		تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی:
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد					
سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐					

اهداف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با روشهای پیشرفته پژوهش و نظریه های مربوط در گستره علوم اجتماعی بویژه در علوم اقتصادی و فراهم نمودن زمینه های فهم تحول تحقیق علمی در موضوعات مربوطه .

سرفصل مطالب درس:

- مقدمه ای بر امر پژوهش و کارکردهای آن
- الگوهای تبیینی، نظریه و پژوهش
- پی ریزی و طرحنامه پژوهش و ارائه تصویری از فرایند کامل آن
- تهیه، تنظیم و تحلیل داده ها
- زمینه اجتماعی پژوهش
- چگونگی تدوین و ارائه گزارش پژوهشی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
	★	★	★	

منابع:

- ✓ نورمن بلیکی، طراحی پژوهش های اجتماعی ترجمه حسن چاوشیان نشر نی ۱۳۸۴
- ✓ یدالله دادگر، درآمدی بر روش شناسی علم اقتصاد نشر نی ۱۳۹۱
- ✓ دی ای داوس، پیمایش در تحقیقات اجتماعی ترجمه هوشنگ ناییبی نشر نی
- ✓ ارل کبی روشهای تحقیق در علوم اجتماعی جلد ۱ و ۲ ترجمه رضا فاضل سمت ۱۳۸۵

